

Hankesuunnitelma
Nuorten tuetun asumisen kansallinen hanke 2008 – 2011

NUORTEN ASUNNOTTOMUUDEN EHKÄISEMINEN

17.2.2009
Nuorisotasuntoliitto ry

Käsitelty ohjausryhmässä 14.4.2009

Sisällysluettelo

1. Perustelut hankkeen toteuttamiselle	2
2. Hankkeen lähtökohta ja päämäärä.....	2
3. Hankkeen päätavoite	3
4. Keskeiset tavoiteltavat tuotokset ja vaikutukset	3
4.1 Tuotokset.....	3
4.2 Vaikutukset	3
5. Hankkeen kohderyhmä	4
6. Keinot tavoitteiden saavuttamiseksi.....	4
6.1 Valtakunnallinen taso.....	4
6.2 Alueellinen taso	5
6.3 Yksilötaso.....	5
7. Keskeiset yhteistyökumppanit ja heidän roolinsa.....	6
8. Kuvaus hankkeen toteuttamistavasta	7
8.1 Osaprojektit.....	7
8.2 Yhteistyö nuorten pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen tähtäävien hankkeiden kanssa.....	8
9. Hankkeen resurssit	8
10. Aikataulu/työsuunnitelma	9
kevät 2008.....	9
syksy 2008	9
2009	9
2010	9
2011	9
11. Arviointi ja ohjaus	9
12. Hankekokonaisuuden talousarvio	10

1. Perustelut hankkeen toteuttamiselle

Valtioneuvoston periaatepäätös hallituksen pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämisohjelmaksi 2008–2011 sisältää asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi Nuorten kansallisen tuetun asumisen hankkeen, joka toteutetaan yhdessä valtion, kaupunkien, kirkon, yritysten ja järjestöjen kesken.

Pitkäaikaisasunnottomuuden puolittaminen vuoteen 2011 mennessä ja edellytysten luominen pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi vuoteen 2015 mennessä vaatii toimenpiteitä asunnottomuuden ennaltaehkäisemiseksi. Nuorten asuntotilanne reagoi herkästi asuntomarkkinoiden trendeihin ja erityisesti kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen saatavuuteen. Niillä nuorilla, joilla on vaikeuksia päästä kiinni opiskeluun ja työelämään, on ilmeinen riski ajautua syrjäytymis- ja asunnottomuuskierteeseen. Alle 25-vuotiaat nuoret ovat tällä hetkellä suurin potentiaalinen pitkäaikaisasunnottomien ryhmä. Tilastojen mukaan Suomessa oli vuoden 2007 lopussa yhteensä 1328 yksinäistä asunnottomia nuorta, todellisuudessa määrä on noin kolminkertainen, koska nuorten asunnottomuus tilastoituu huonosti. Tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että syrjäytymisvaarassa olevia nuoria voitaisiin tukea niin, että he löytäisivät oman paikkansa yhteiskunnassa. Monet nuoret tarvitsevat paitsi oman asunnon, myös tukea elämiseensä ja asumiseensa.

2. Hankkeen lähtökohta ja päämäärä

Hankkeen keskeinen lähtökohta on ”**Asuminen ensin**” – periaate, jonka ympärille luodaan **laaja-alainen, kokonaisvaltainen ja elämän eri osa-alueet huomioiva, sosiaalista eheytymistä tukeva hanke**. Asuminen ensin -periaate tarkoittaa sitä, että asunto on kivijalka, joka mahdollistaa myös asunnottomana olevan henkilön kokonaiselämäntilanteen selvittämisen ja asunnottomuuteen johtaneiden ongelmien kartoittamisen sekä näiden ongelmien syiden selvittämisen ja varhaisen puuttumisen. Meillä on ammattikäytännössä syvälle juurtunut ajatus ”ensin hoito, sitten oma asunto”, vaikka ilman asuntoa kuntoutuminen on melko mahdotonta.

Muut tärkeät lähtökohdat ovat **panostaminen ennaltaehkäisyyn** sekä **Hyvien Käytäntöjen** esiin nostamiseen, jalostamiseen ja juurruttamiseen.

Hankkeen päämääränä on ennaltaehkäistä ns. ”nuorten aikuisten harmaan massan” syrjäytymiskehitys ja ajautuminen kohti asunnottomuutta. Tämä ”harmaa massa” koostuu hyvin erilaisissa elämäntilanteissa olevista nuorista. Osa heistä on autettavissa kohtuullisen kevyin tukitoimin ja ohjauksella itsenäisesti pärjäävien nuorten joukkoon. Toisella rajapinnalla olevat ovat suuressa vaarassa joutua erittäin moniongelmaisten ja vaikeasti asutettavien kovaan ytimeen (ks. seuraava kuva). Hankkeessa keskitytään niiden keinojen löytämiseen, jotka ennalta ehkäisevät nuoren joutumista vaaraan joutua asunnottomaksi. Samalla etsitään ja kehitetään ratkaisumalleja siihen, että nuorelle löytyisi polku ”harmaasta massasta” itsenäisen pärjäävän nuoren elämään, ja toisaalta harmaan massan ja syrjäytymisen rajapinnalla elävä nuori ei joutuisi asunnottomaksi.

- 250 työtöntä ja/tai ammattitaidotonta hankkeessa mukana olevaa nuorta aikuista löytää polun toimeentuloon koulutukseen ja/tai työelämään
- 250 hankkeessa mukana olevaa nuorta aikuista löytää itselleen mielekkään ja itsenäistymistä tukevan vapaa-ajan harrastuksen, tai vaihtoehtoisesti muuta arjen hallintaa tukevaa ja syrjäytymistä ehkäisevää sosiaalista toimintaa, osallisuuden kokemusten lisääntyminen syrjäytymistä ehkäisevänä tekijänä

5. Hankkeen kohderyhmä

Palvelujen varsinaisia käyttäjiä ja hyödynsääjiä ovat 16–25 vuotiaat itsenäisen asumisen aloittamiseen tukea tarvitsevat ja asumisessaan kriisiytyneet nuoret:

- vaikeasta kotitilanteesta itsenäistyvät nuoret
- kiinnittymättömät nuoret (asunnottomat, työttömät, vailla ammatillista koulutusta olevat nuoret)
- mielenterveys- ja päihdekuntoutujat, joiden kuntoutusjakso on jälkihoitovaiheessa
- lastensuojelunuoret (tuettu asuminen avohuollon tukitoimena)
- alaikäiset
- velkaantuneet
- nuoret perheet
- yksinhuoltajaperheet

Em. ryhmään eivät ensisijaisesti kuulu nuoret, joilla on hoitamaton päihde- tai mielenterveysongelma.

Sateenvarjohankkeen ensisijaisena kohderyhmänä ovat osaprojektien toimijat. Hyödynsääjiä ovat myös kaikki muutkin nuorten aikuisten asunnottomuuden parissa toimivat työntekijät ja vapaaehtoiset sekä kaikki asiasta kiinnostuneet.

6. Keinot tavoitteiden saavuttamiseksi

6.1 Valtakunnallinen taso

- uusien toimintamallien ja hyvien käytäntöjen kerääminen ja jakaminen
- yhteiset koulutustilaisuudet ja työseminaarit, tiedon ja verkostojen leviäminen
- mallintamistyön ohjaaminen/johtaminen
- Internet-sivuston tekeminen, jossa saatavilla tietoa ja vastauksia nuoren näkökulmasta silloin, kun nuori tarvitsee apua itsenäiseen asumiseen valmistautuessaan tai jo asunnottomuuden uhatessa, asumisen kriisiytyessä, asunnottomaksi joutuessaan: mihin voi mennä, keneen voi ottaa yhteyttä, miten selviytyä, kuka auttaa jne. Suunnittelu nuoren näkökulmasta käsin, tavoitteena mahdollisimman matala kynnyksellä saada apua pulma- ja kriisitilanteisiin sekä tavoittaa kontaktihenkilö (leavinghome.info-tapaan laadittu sivusto), sivusto toimisi myös valtakunnallisena verkottajana toimijoiden kesken (tähän haetaan erillistä rahoitusta).
- kootaan aiesopimuksen tehneiden ja nuorten asunnottomuuden ennaltaehkäisyyn panostavien kaupunkien toimijoista valtakunnallinen verkosto/ohjausryhmä
- hankekoordinaattori (yhdessä NAL:n pääsihteerin tai laatupäällikön kanssa ja TPY:n koordinaattorin kanssa) kiertää tapaamassa asunnot-

tomuusohjelman vastuuhenkilöitä ja muita potentiaalisia toimijoita ko. paikkakunnilla, joiden kanssa selvitetään/kartoitetaan hankkeeseen liittyvät osaprojektit ja niiden tarpeelliset yhteistyötahot, luodaan kumppanuusverkosto (esim. Nal-tuettu asuminen, sosiaalityö, työpajatoiminta, työvoimatoimisto, terveysneuvontapiste, julkinen vuokranantaja, kaupungin asumisneuvoja)

6.2 Alueellinen taso

- paikkakunnittain osaprojektin puitteissa selvitetään toimijoiden rooli nuoren asunnottomuuden ennaltaehkäisijänä ja sovitaan yhteisistä toimintatavoista: verkostojen luominen ja niissä nuoren polkujen kuvaaminen, kumppanuudet ja yhteistoimintatavat, nuoren prosessin ohjauksen vasuttutaho
- asumisvalmennuksen järjestäminen: yksilölliset toimintamallit ja nuorten kurssit (voisi olla myös kriisipuuttuminen: häiriötilanteissa sovitaan, että häätöä ei heti haeta, jos nuori osallistuu ja samalla alkaa hoitaa rästi, -tms. asiaa)
- osallistutaan Internet-sivuston suunnitteluun ja otetaan se käyttöön
- prosessikuvaukset: kumppanuuksien selvittämisen jälkeen laaditaan selkeät kuvaukset prosesseista ja rakennetaan nuoren eri tilanteisiin soveltuvia, sektorirajat ylittäviä polkuja, joissa myös toimijoiden roolit tehdään näkyviksi, esimerkiksi:
 - nuoren itsenäisen asumisen kriisiytymisen estäminen häiriö- ja rästitilanteissa ja siten asunnottomuuden ennaltaehkäisy varhaisen puuttumisen keinoin ja toimintamallien laatiminen häätöjen ennaltaehkäisemiseksi, jossa pohditaan myös uusia yhteistyökumppaneita esim. sovittelu.
- nuoren itsenäisen asumisen alkuvaiheen onnistuminen ja jatkon turvaaminen asumisneuvonnalla tai tuetun asumisen keinoin silloin, kun nuoren asumisvalmiudet ovat erityisen heikot huomioiden myös alaikäiset, laitosasumisesta itsenäiseen asumiseen siirtyvät nuoret.
- Nuoren turvaverkosta putoamisen estäminen tiivistämällä turvaverkkoa ja luomalla uusia polkuja myös niihin tilanteisiin, jolloin asumisneuvonnan ja tukitoimien keinoin ei saada nuorta sitoutumaan palveluihin, ensin annettu palvelu ei riitä tai nuoren tarve on muuttunut: vaihtoehtoiset polut eri tilanteisiin
- vankilasta vapautuvan nuoren polun mallintaminen: asumisvalmennuksen aloittaminen jo vankilassa, saattaen ja tuetusti asumaan vapaudessa

6.3 Yksilötaso

- laaditaan selkeät prosessikuvaukset, jolloin toimijoilla on tiedossa eri tilanteissa oleville nuorille polutus sekä toimiva ja joustava kumppanuusverkosto
- nuori saa avun palveluohjauksellisin keinoin, vältetään myös toimijoiden päällekkäistä työtä
- nuori löytää Internetin välityksellä helposti tietoa, saa apua ja kohtaa suoraan auttajatahoja

7. Keskeiset yhteistyökumppanit ja heidän roolinsa

Roolit määritellään tarkemmin hankkeeseen sitoutuneiden toimijoiden toimesta.

Valtio

Hankerahoitusta koordinoi Ympäristöministeriö.

Kunnat

Osaprojekteja voidaan toteuttaa kymmenen suurimman asunnottomuuskunnan alueella. Pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämishjelman toimeenpanoon liittyen valtio on solminut aiesopimukset Helsingin, Espoon, Vantaan, Tampereen, Turun, Lahden, Kuopion, Joensuun, Oulun ja Jyväskylän kaupunkien kanssa ja ne tulivat voimaan 1.9.2008 niissä sopimuskunnissa, jotka ovat sen siihen mennessä hyväksyneet. Nuorten asumisen ennaltaehkäisyyn panostetaan Helsingissä, Espoossa, Vantaalla, Tampereella, Lahdessa, Joensuussa, Oulussa ja Jyväskylässä. Hankkeen puitteissa em. kaupungeista osa on mukana kansallisessa hankkeessa.

Lähiö-ohjelman perusteella asumisneuvojen määrää lisätään osassa sopimuskaupungeja. Palkattavista asumisneuvojista pyritään saamaan osoitettua panosta nuorten asumiseen.

Hanketta koordinoivat järjestöt

Nuorisoasuntoliitto ry (NAL)

hankekokonaisuuden koordinointi

Valtakunnallinen Työpajayhdistys

yhdessä NAL:n kanssa mallinnustyön johtaminen ja arviointi

Osaprojekteja toteuttavat järjestöt

Seuraavat järjestöt ovat valmistelemassa tai hakeneet hankekokonaisuuden osaprojekteja:

- Joensuun Seudun Nuorisoasuntoyhdistys
- Nuorisoasuntoliiton pk – seudun paikallisyhdistykset
- Oulunseudun Nuorisoasuntoyhdistys (OSNA)
- Jyväskylän Seudun Nuorisoasunnot ry
- Settlementiliitto
- Tampereen seudun nuorisoasunnot (TASNA)
- Valtakunnallinen työpajayhdistys (TPY)

Potentiaaliset valtakunnalliset yhteistyöjärjestöt

Em. kohderyhmän kanssa työskenteleviä ja täten potentiaalisia yhteistyöjärjestöjä ovat lisäksi mm. Nuorisosäätiö, SPR, Mielenterveyden Keskusliitto, Suomen Mielenterveysseura, Vailla Vakinaista Asuntoa sekä Ensi- ja turvakotien liitto. Lisäksi yhteistyöhön pyritään sitouttamaan palkansaaja- ja työnantajajärjestöt.

Kirkko

- Kirkkohallitus, seurakuntayhtymät, erityisesti diakoniatyö

Kirkon rooliksi alustavissa neuvotteluissa on kaavailtu mm. seuraavaa (varmistuu myöhemmin):

kriisipuuttumisen toimintakäytännön mallintaminen ja osittainen toteutus yhdessä verkoston kanssa sekä kriisirahoituksen järjestäminen em. mallin toteuttamiseen

koulutuspalvelujen tarjoaminen

Yritykset (selviää myöhemmin)

- työ- oppisopimuspaikkoja nuorille
- taloudellista tukea hankkeelle

8. Kuvaus hankkeen toteuttamistavasta

Sateenvarjohanke koostuu useasta seutu- ja/tai kaupunkitasolla toteutettavasta osaprojektista. Osaprojektien toteutuksessa hyödynnetään paikallisesti luotuja toimintakonsepteja. Osaprojektien toimijat kootaan yhteisen päämäärän eteen työskenteleväksi verkostoksi. Verkostossa panostetaan erityisesti Hyvien Käytäntöjen esiin nostamiseen, testaamiseen, levittämiseen sekä juurruttamiseen osaksi olemassa olevaa palvelujärjestelmää.

Hankkeelle perustetaan ohjausryhmä, johon kootaan yhteen nuorten asunnottomuuden ehkäisemisen kannalta keskeisten toimijoiden edustus (ministeriöt, hankkeen toimialueen kunnat, alan järjestöt, kirkko ja elinkeinoelämän edustajat). Ohjausryhmä määrittää hankekokonaisuuden yhteiset toimintaperiaatteet 2008 syksyyn mennessä, sekä ohjaa toimintaa 2 – 4 kertaa vuodessa järjestettävien kokousten kautta.

NAL vastaa hankekokonaisuuden koordinoinnista hankkeelle perustettavan ohjausryhmän ohjauksessa. Koordinoinnin keskeisiä sisältöjä ovat hankesuunnittelu, verkostotyöskentely, mallinnustyön johtaminen, koulutus, projektiohjaus sekä arviointi ja tiedotus. Mallinnustyön johtaminen ja arviointi toteutetaan yhdessä Valtakunnallisen työpajayhdistyksen kanssa. Hankerahoitusta koordinoi Ympäristöministeriö.

Palveluja tuotetaan osaprojektien puitteissa sekä ostopalveluina että erilaisilla kumppanuusmalleilla. Keskeisiä palvelujen ostajia (ja mahdollisesti osittain myös tuottajia) ovat kaupungit sekä kirkko. Ko. palvelujen organisoimiseen valtion kanssa aiesopimuksen solmineet kaupungit voivat hakea valtion avustusta.

Muut asiakkaiden tarvitsemat palvelut hankitaan asiakaskohtaisesti olemassa olevasta kunnallisesta palveluverkostosta. Lisäksi hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan järjestöjen ja yksityisten tarjoamia palveluja mm. kriisirahoituksen turvin.

Hankkeessa panostetaan vahvasti toimintakäytäntöjen mallintamiseen. Mallintamistyön fokus on Hyvien Käytäntöjen esiin nostamisessa sekä sektorirajat ylittävien uusien toimintakäytäntöjen yhteisessä jalostamisessa ja juurruttamisessa. Juurruttamistyö organisoidaan paikallisesti yhdessä kuntasektorin ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa.

8.1 Osaprojektit

Osaprojekteja on nimetty asunnottomuuden vähentämishjelmaan liittyvissä valtion ja kaupunkien laatimissa aiesopimuksissa. Osaprojektien määrä, sisältö ja rahoitus selviävät myöhemmin. Valmisteilla ovat mm. seuraavat mahdolliset osaprojektit:

- NAL:n paikallisyhdistykset, liite osahankkeista
- Startti parempaan elämään, Valtakunnallinen työpajayhdistys (TPY)
- Hervannan Ässäkodit – projekti, Setlementtiliitto/S – Asunnot

8.2 Yhteistyö nuorten pitkäaikaisasunnottomuuden vähentämiseen tähtävien hankkeiden kanssa

Nuorten kansallinen tuetun asumisen hanke toteutetaan tiiviissä yhteistyössä muiden asunnottomuuden vähentämiseen tähtävien hankkeiden kanssa. Yhteistyössä panostetaan erityisesti Hyvien Käytäntöjen jakamiseen ja laajaan hyödyntämiseen. Asiakkaille pyritään myös rakentamaan tarkoituksenmukaisia polkuja yli sektorirajojen asunnottomuudesta itsenäiseen asumiseen ja elämään.

9. Hankkeen resurssit

Hankkeen koordinointiin ja mallinnustyön johtamiseen haetaan vuosille 2009 - 2011 rahoitusta Raha-automaattiyhdistykseltä.

Aiesopimuksen tehneet kunnat voivat hakea palvelujen organisoimiseen avustusta valtiolta. Sosiaali- ja terveysministeriö osoittaa valtion rahoitusta tukipalvelujen tuottamiseen vaadittaviin henkilöstölisäyksiin, joilla toteutetaan ohjelmaan hyväksyttäviä kehittämishankkeita. Kaupunkien omina tai ostopalveluina toteutettaville kehittämishankkeille osoitetaan valtion rahoitusta enintään 50 % edellä mainituista palkkausmenoista. Rahoitus maksetaan valtioneuvoston hyväksymän sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman eli KASTE - ohjelman 2008 - 2011 kautta. Valtion rahoituksen toteutuminen edellyttää, että eduskunta sisällyttää tarvittavat vuosittaiset määrärahat talousarvioon. Edelleen edellytyksenä on se, että ko. kaupungit sisällyttävät tarvittavat vuosittaiset määrärahat talousarvioihinsa.

Ympäristöministeriö osoittaa kaupunkien omina tai ostopalveluina toteutettavalle asumisneuvojatoiminnalle valtion rahoitusta lähiöohjelman kautta. Avustus on enintään 20 % kustannuksista.

RAY myöntää avustuksia avustuskriteeriensä mukaisesti osaprojekteihin vuosittaisen määrärahasa puitteissa.

Mm. seuraavien valtioneuvoston syrjäytymisen ehkäisyyn suunnattujen määrärahojen ja toimintojen kytkeminen hankkeeseen selvitetään (vuosille 2008 - 2011 yhteensä 37 miljoonaa euroa syrjäytymisen ehkäisemiseen):

- OPM: Nuorten työpajatoiminnan määräraha (vuodelle 2008: 2,5 milj. euroa, etsivä työ)
- TEM: Palkkatuki rekrytointitukena (2008: 5,4 milj. euroa.)
- TEM: Palkkatuki oppisopimuskoulutukseen (2008: 3,35 milj. euroa)
- OPM: Ammattistartti sekä laajennetun työssä oppimisen kokeilu ammatillisessa
- peruskoulutuksessa ja oppisopimusopiskelu (2008: 4,25 milj. euroa)

Hankkeen toteuttamisen kustannuksiin pyritään saamaan varoja myös elinkeinoelämän kanssa tehtävällä yhteistyöllä.

Kirkon diakoniatyö voi osallistua kriisipuuttumisen toimintakäytännön mallintamistyön tekemiseen ja ko. osahankkeen avustamiseen.

10. Aikataulu/työsuunnitelma

kevät 2008

- alustava hankesuunnittelu, hankesuunnitelmaluonnos
- ensimmäinen, kartoittava työseminaari 3.6.2008
- keskeisen yhteistyökumppaniverkoston kokoaminen

syksy 2008

- työskentely lopullisen hankerahoituksen varmistamiseksi
- toimijoiden ja osaprojektien sitouttaminen sekä rooleista sopiminen
- osaprojektien suunnitelmien ja talousarvioiden valmistelu (osahankkeiden toteuttajat)
- RAY – hakemukset 9/08 (käytännön toimintaa/palveluja tuottavat ja mallintavat tahot)
- tiedotuksen suunnittelu

2009

- hankesuunnitelma ja talousarvio lopulliseen muotoonsa
- ohjausryhmän kokoaminen ja ohjaustyökalujen laatiminen
- arvioinnin suunnittelu osana toimenpideohjelmaa
- yhteistyöverkoston ensimmäinen työseminaari (toimintaperiaatteet ja sitoutuminen)
- käytännön asiakastyöskentelyn aloittaminen
- Toimintakäytäntöjen testaaminen ja mallintaminen
- Vertaiskoulutustapaamiset (Hyvien Käytäntöjen esittely ja jakaminen)
- Vertaisfoorumien käynnistäminen

2010

- vahva käytännön asiakastyöskentely jatkuu
- hankkeen väliarviointi osana toimenpideohjelmaa
- Vertaiskoulutustapaamiset (Hyvien Käytäntöjen jalostaminen ja levittäminen)
- Työskentely vertaisfoorumeissa

2011

- vahva käytännön asiakastyöskentely osaprojekteissa jatkuu
- panostetaan erityisesti tuloksellisten toimintamallien juurruttaminen osaksi vakituista palvelujärjestelmää (kuntakohtaisesti yhteistyössä kuntasektorin ja keskeisten toimijoiden kanssa)
- asiakastyöskentelykäytäntöjen ja mallien käyttö arjen työssä varmistetaan
- erillinen hankearviointi + loppuarviointi osana toimenpideohjelmaa
- Hyvien käytäntöjen kokoaminen julkaisuksi
- Vertaistapaaminen + päätösseminaari
- hankkeen päättäminen

11. Arviointi ja ohjaus

Hankekokonaisuuden arviointi ja seuranta toteutetaan osana asunnottomuuden ehkäisemisen toimenpideohjelmaa. Lisäksi arviointia täydennetään hankekokonaisuuteen kohdistuvalla arviointitutkimuksella, mikäli erillinen rahoitus arviointitutkimuksen toteuttamiseen järjestyy. Arvioinnin tarkempi suunnittelu käynnistetään heti hankerahoituksen varmistuttua.

Lyhyen tähtäimen arviointimittareina toimivat mm. seuraavat, pääosin määrälliset mittarit:

- sidosryhmien sitoutuminen (sopimukset)
- asiakasmäärät
- ohjaustapahtumien määrä ja toteutetut tapahtumat
- asiakkaiden sitoutuminen palveluihin (keskeyttämiset, vuokrasopimusten purut jne.)
- koulutusten määrät ja osallistujien määrät
- toimintatapojen mallinnustyön osalta mallinnusten määrä ja siinä mukana olevat kumppanit
- palautekyselyt: asiakastyötä tekevät toimijat ja nuoret – vastausten määrä, tyytyväisyys asteikolla ja lisäkehittämisen tarve avoimin kysymyksin
- pitkän aikavälin arvioinnilla: kuinka monella paikkakunnalla toiminnassa luodut mallit jäivät toimintatavaksi ja kuinka laajasti mallit ovat levinneet

Lisäksi seurataan mm. palvelujen käyttäjien asiakastyytyväisyyttä sekä arvioidaan palveluille asetettujen tavoitteiden toteutumista (onnistumisprosentit, vuokrasopimusten jatkuminen jne.)

12. Hankekokonaisuuden talousarvio

Hankkeen talousarvio liitteenä. Osaprojektien talousarviot liitetään projektisuunnitelmien kera omina liitteinään hankesuunnitelmaan.